

ACTRICE HALINA REIJN

'IK HEB LANG ALS EEN NON GELEefd'

Als ze op het toneel staat, legt Halina Reijn (36) de lat elke avond hoog. Heel hoog. Want acteren is haar hele leven al haar grote passie. 'Toen ik de film *Annie* zag wist ik: wat zij doet, dat wil ik ook.'

Als Halina binnenkomt, komt ze ook écht binnen. De ruimte wordt verlicht. Niet dwingend of overweldigend, eerder speels en vrolijk. Ze lacht, haar ogen stralen, haar haar valt losjes om haar gezicht. Ze oogt bijna fragiel, de vrouw die grommend, tierend, vloekend, lachend en huilend op het toneel staat. Nooit terughoudend, eerder intens en vol overgave. Maar dat is toneel. Dan gaat ze los, valt alles van haar af. Daarbuiten keert ze naar binnen, niet heel stil, want ook dan kan ze fel zijn, maar buiten het toneel is er controle. Punt. Nu zit ze op de bank, schoenen uit, knieën opgetrokken, handen om een beker cappuccino. Naast haar tas op de grond een blikje cola light voor straks.

GEBOREN ALS ACTRICE

'Sinds ik me kan herinneren, wilde ik actrice worden. Het gevoel van 'ik wil spelen' zat al in me voordat ik überhaupt wist wat acteren was. Heel spiritueel gezegd: het is de opdracht in mijn leven. Sommige kinderen zien een piano, pingelen wat en weten: dit is het voor mij. Ik zag theater, film en het toneel en wist: dat ga ik doen. Wij hadden vroeger thuis geen televisie. Ik ben antroposofisch opgevoed en mijn ouders waren van mening dat televisiebeelden niet goed waren voor onze hersenen. Dat we er te veel door zouden worden beïnvloed. Toen ik zes was, nam onze oppas mij en mijn zusjes mee naar de film *Annie*. Dat was het moment waarop ik dacht: wat zij doet, wil ik ook. Toen ik thuiskwam heb ik dat tegen mijn moeder gezegd. Zij heeft er toen

voor gezorgd dat ik op een jeugdtheaterschool terecht kwam.

Het grote voordeel van de opvoeding die ik heb genoten, is dat mijn ouders onze kinderwens belangrijk vonden. Wat we wilden, mochten we doen. Zo kwam ik op mijn elfde terecht bij de professionele vooropleiding van de theaterschool. Volgens mijn moeder was dat het moment dat ik pas écht wakker werd. Ik was een bleek, dun, teruggetrokken meisje. Piekerend en bang voor alles: slangen, skeletten, vlinders, logeren, mensen en zelfs muziek. Op het toneel kon ik dat allemaal loslaten. Dat waar ik bang voor was, was er gewoon niet meer, heel bevrijdend. Als ik nu terugkijk, denk ik: ik ben veel te vroeg met het vak in aanraking gekomen. Ik was heel gedreven en ging uit mezelf vroeg naar bed als ik de volgende dag naar de theaterschool ging. Vaak ging ik er met buikpijn naartoe, dacht dat ik het niet zou kunnen. Maar ik wilde het zó graag dat ik dat er allemaal voor over had. Ik was niet te stoppen, ik wilde spelen.'

JONG VOLWASSEN

'Ik was tien toen mijn moeder me midden op de dag van school kwam halen. Nou, dan weet je het wel. In de auto zei ze dat mijn vader was overleden. Ze hilde. Een jaar daarvoor was ze van mijn vader gescheiden, maar hij was de liefde van haar leven. Ze hield zo veel van die man. Die middag was hij plotseling in elkaar gezakt, acute longembolie. Ik dacht alleen maar: dit kan niet waar zijn. Voor mij was hij de man die alles wist, mijn rots in de branding. Ik had geen idee wat ik

Interview

de belangrijkste
relatie in het
leven is de
relatie met
je
eigen geest

HALINA'S FAVORIETEN

ETEN 'Ik hou heel erg van Hollandse pot: sudderlapjes, aardappels en groenten.'

VAKANTIELAND 'Amerika. Het is een heel divers land met bijzonder mooie natuur.'

STAD 'Los Angeles, in al zijn lelijkheid en mooiheid.'

BOEK 'In duizend stukjes van James Frey. Het is een coming of age boek, over verlies van onschuld. Het is direct geschreven en leest bijna als een scenario.'

TV-PROGRAMMA 'Ik zap vooral, maar blijf hangen bij series als *The Wire*, *Mad men*, *The Sopranos* en *Six feet under*.'

FILM 'Lost in translation van Sofia Coppola. Een sobere film die me enorm raakt.'

TONEELSCHRIJVER 'Henrik Ibsen. Ik speelde eerder in zijn stuk *Hedda Gabler* en nu in *Nora*. Heftig, maar oh zo mooi.'

zonder hem moest. Hij woonde niet meer bij ons thuis, maar als ik bang was voor monsters onder mijn bed, belde ik hem. Pas als hij zei: 'Dag monsters,' voelde het weer veilig. In die ene minuut achter in de auto ben ik volwassen geworden. Veel te vroeg dus. Het leven dat tot dat moment eigenlijk een soort sprookje was, werd ineens heel onveilig. Nog steeds kan ik dat moment voelen, het is de scheidslijn in mijn leven.

Ik lijk op mijn vader, tenminste zoals ik me hem herinner. Hij was beeldend kunstenaar en zijn kunstenaarschap zit in mij. Ook dat bijna humorloze fanatisme heb ik van hem en de ergernis als mensen niet zo fanatiek zijn als ik. Als ik mijn solo in het stuk *La voix humaine* speel, of, zoals laatst, op het eind van het stuk *Kinderen van de zon* - een politiek geladen stuk dat we in Servië speelden, in mijn eentje het publiek toespreek, voel ik dat hij er is. Dat klinkt misschien zweverig, maar het is een soort aanwezigheid, zijn aanwezigheid, die ik voel. Dan denk ik: dit had hij heel mooi gevonden.'

BEWONDERING

'We bleven met z'n vieren achter: mijn moeder met haar drie dochters. Vanaf dat moment zijn we in elkaar geklikt. We zijn een hechte klik, daar komt niets of niemand tussen. Het is niet allemaal pais en vree hoor, het geeft ook conflicten en het kan heel emotioneel worden. We hebben allemaal het hart op de tong, dat kan soms heftig zijn. Maar de kern is heel intiem en warm en heel belangrijk in mijn leven. In eerste instantie werd ik zorgelijker na de dood van mijn vader, maar we werden gelukkig omringd door vrienden van hem die wekenlang bij ons in huis waren. Allemaal spirituele mensen, ze konden goed luisteren en ons begeleiden. Het was fijn dat zij er waren, anders ga je ten onder aan je verdriet. Die periode heeft ons enorm gevormd. Naarmate ik ouder word, krijg ik steeds meer bewondering voor mijn moeder. Toen ze zo oud was als ik nu ben, was ze alleen, zonder man en geld, met drie kleine meisjes die allemaal even ongehoorzaam en eigengereid waren. Helemaal nu mijn zus ook kinderen heeft, besef ik hoe moeilijk het voor haar moet zijn geweest. Mijn moeder woont in Groningen waar ik ben opgegroeid en ik zie haar niet zo vaak, maar ik bel haar bijna elke dag. Als ze in Amsterdam is en op de kinderen van mijn zus past, ga ik altijd even langs om een kopje thee met haar te drinken. En dan neem ik haar 's avonds mee naar het theater, naar mijn kledkamer. Ze kletst dan met alle acteurs. Dat vindt ze geweldig.'

DE DRIE GEZUSTERS REIJN

'Ik ben de middelste. Leonora is twee jaar ouder dan ik, Esther vijf jaar jonger. Ik was op een bepaalde manier bepalend in ons gezin. De meeste aandacht ging naar mij. Ik was dat bange zusje dat altijd piepte. Maar hoe verschillend ook, in de puberteit groeiden we naar elkaar toe. Vooral Leonora en ik, omdat we niet zo veel schelen qua leeftijd. We zijn samen groot geworden. Ze is mijn beste vriendin. Als ik een probleem heb, bel ik haar en andersom. Esther was een heel ander kind. Ze was stoer, een halve jongen en liep

de hele dag met dieren te sjouwen, terwijl Leonora en ik van die meisjes-meisjes waren. Wij hebben ons tegen onze ouders afgezet, zijn op een bepaalde manier materialistisch en lopen bij wijze van spreken het liefst in Chanel-jurken rond. Esther is veel meer in de voetsporen van mijn ouders getreden. Ik hou enorm van haar. Ze woont op Curaçao en dat vind ik niks, helemaal nu ze zwanger is. Ik wil bij haar zijn en dat kan niet en dat druist tegen mijn gevoel in. We skypen veel en ik maak plannen hoe ik daar naartoe kan gaan als de baby er is, maar eigenlijk hoop ik dat ze gewoon terugkomt naar Nederland.'

CARRIÈREPLANNING

'Ik geloof heel erg dat het leven jou leidt in plaats van andersom. Het idee dat het leven maakbaar is en dat je geluk kunt afdwingen, daar geloof ik niet in. Het lot heeft veel voor je in petto, maar je moet er wel voor openstaan, dan pas gebeuren dingen. Ik heb nooit gepland, niet aan carrièreplanning gedaan, maar wel altijd dingen gewenst. Op de toneelschool zei ik bijvoorbeeld tegen mijn vriend Fedja (acteur Fedja

‘Naarmate ik ouder
word, krijg ik steeds
meer *bewondering*
voor mijn moeder’

van Huêt, red.) dat ik van school geplukt wilde worden en niet na mijn afstuderen nog naar werk moest zoeken. En dat gebeurde. En toen ik tegen een vriendin zei ik dat ik een boek wilde schrijven, werd ik een week later gebeld door een uitgeverij. Ik geloof in die zin dat je bestellingen bij je lot kunt doen.'

EEN OFFER

'Als ik speel, leg ik de lat hoog. Ik wil het steeds anders doen, geen herhaling voelen. Hoe vaak ik niet hoor dat Robert de Niro steeds dezelfde rollen speelt. ... Ik zou het vreselijk vinden als dat over mij zou worden gezegd. De kunst is om steeds andere vaten in jezelf te openen en dat is een soort emotionele acrobatiek, heel intensief. Ook omdat ik alles geef. Als ik speel, breng ik elke avond een offer. Dat zeg ik zonder zelfmedelijden, want ik kies ervoor, maar het is altijd er helemaal voor gaan: vol overgave er helemaal in. Daarna ben ik kapot, gevloerd. Elke avond leg ik mijn pijn, verdriet, mijn fucking alles op het toneel neer. En ja, dat voelt als een offer.'

DE NON

'Als iemand zijn leven aan theater heeft gewijd, ben ik het. Als een non heb ik geleefd. Altijd vroeg naar bed, niet uitgaan, als kind al. Zodra ik met een rol bezig was, ging ik die tunnel in. Gefocust,

‘Zodra ik *verliefd* word, is het meteen obsessief’

toegewijd. Een voordeel van ouder worden, is dat je jezelf beter leert kennen. Het lukt me nu beter dingen los te laten. Ik weet dat het niet goed is om alleen maar in die tunnel te zitten. Ik ben nog steeds scherp, maar ik ga ook uit. En ik weet dat dat helemaal niet erg is, dat ik de volgende dag ook gewoon goed speel, misschien wel beter. Nu ik 36 ben, denk ik steeds vaker: het komt allemaal wel goed. Ik ben rustiger, meer in balans. Ik vind het spelen nog steeds geweldig, maar het voelen van die plicht, van dat móet ik allemaal doen, heb ik niet meer. Ik denk nu: dat ik dit mag doen, daar ben ik dankbaar voor.’

DE ANDERE KANT

‘In deze fase van mijn leven voel ik me heel fijn, maar de maatschappelijke druk, die ik natuurlijk zelf toelaat, om te voldoen aan een bepaald plaatje is gigantisch. En ik voldoe niet aan dat plaatje. Dat van huisje-boompje-beestje. Opeens gaat iedereen één kant op: die van trouwen en kinderen krijgen. Ik niet. Waar eerst carrière belangrijk was, is nu de vraag onder mijn vriendinnen of je al een leuke man hebt ontmoet en niet meer of je die en die rol hebt gekregen. Dat vind ik moeilijk. Veel moeilijker dan ik ooit had gedacht. Gelukkig staat mijn vriendin en collega Carice (van Houten, red.) nog aan ‘mijn kant’. Maar stel dat zij ook die andere kant op gaat, dat zou ik heel erg vinden. Ik heb nooit heel expliciet kinderen gewild en daarom ook

nooit rekening gehouden met deze fase. Maar nu iedereen om me heen zo bezig is met kinderen, heb ik het gevoel dat ik er niet meer bij hoor. En niets is zo erg als er niet bij horen. Dat doet pijn. In de kern maakt het wel of niet hebben van een kind niets uit, maar het verbaast me dat ik er zo onder lijd.’

DE PRINS OP HET WITTE PAARD

‘Die is er dus niet. Ik word steeds schuwer als het om mannen gaat. Ik heb het een tijd heel leuk met mannen gehad, maar nu niet meer. Ik laat ze minder toe, ben wantrouwend. Vind je mij leuk of de actrice Halina? Mannen gedragen zich vaak onaantrekkelijk bij mij. Dan hebben ze het idee dat ze heel klein worden of zich juist moeten opblazen. Ik heb nu geen man en eigenlijk ben ik dan het gelukkigst, omdat ik dan het dichtst bij mezelf ben. Zodra ik verliefd word, is het meteen zo obsessief. Al mijn aandacht gaat ernaartoe, ik sta meteen in de zesde versnelling. Weet je, het is bij mij al snel groots en meeslepend. Dan maar liever zonder man. Hoewel, als ik bij mijn zus ben en haar man met hun kinderen zie stoeien, of als hij een arm om mij heen slaat, omdat ik me rot voel, denk ik: had ik maar zo’n man thuis.’

OVER TIEN JAAR

‘Wie er dan aan mijn keukentafel zit? Goeie vraag. Ik hoop al mijn vrienden en familie en dan toch die prins op dat witte paard. Maar dan wel iemand bij wie ik mezelf kan zijn, met wie ik niet zo obsessief bezig ben of van wie ik het benauwd krijg. Iemand met wie ik ‘gewoon’ kan zijn. Ik hoop ook dat ik dan nog rustiger ben en meer vrede in mezelf heb gevonden. En dat ik dat proces van ouder worden gracieus doorsta. Ik kan me voorstellen dat zoiets als de overgang heel heftig is, zeker in mijn beroep. Ja, daar denk ik wel over na, over de herfst van mijn leven, haha! Natuurlijk ben ik nog jong, maar sinds ik boven de dertig ben, voel ik ook dat het leven kort is en het echt zo voorbij is. Mijn grootste hoop is dan ook dat ik aan die keukentafel met al die mensen om me heen enorm aan het genieten ben.’

HALINA IN HET KORT

Halina begon op elfjarige leeftijd bij de professionele vooropleiding theater in Groningen en studeerde later aan de Toneelschool in Maastricht. Sinds 2003 speelt ze bij Toneelgroep Amsterdam. Buiten het theater is ze te zien in tv-series en films, zoals *Zwartboek* en *De eetclub*. In 2007 kreeg ze een Gouden Kalf voor haar rol van Mabel Wisse Smit in de serie *De prins en het meisje*. Vanaf 6 november speelt Halina Nora in het gelijknamige theaterstuk. Over een jonge vrouw die tot het besef komt dat ze haar hele leven voor anderen heeft geleefd. Als ze probeert te breken met haar echtgenoot belandt ze in een draaikolk van aan schizofrenie grenzende verwachtingen.

Kijk voor meer informatie en speeldata op Tga.nl.